



ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“
ФАКУЛТЕТ ПО ПЕДАГОГИКА

КАТЕДРА „УПРАВЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО И СПЕЦИАЛНА ПЕДАГОГИКА“

2700 Благоевград, ул. Иван Михайлов 66; 073 / 88 55 01; info@swu.bg; www.swu.bg

ИНФОРМАЦИОНЕН ПАКЕТ

НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА

НАУЧНА ОБЛАСТ: 1. ПЕДАГОГИЧЕСКИ НАУКИ

**ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: 1.1. ТЕОРИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА
ОБРАЗОВАНИЕТО**

ДОКТОРСКА ПРОГРАМА: УПРАВЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН: ДОКТОР
НИВО ПО НКР: 8

ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ: ИЗСЛЕДОВАТЕЛ

СРОК НА ОБУЧЕНИЕ: 3 /три / или 4 /четири/ ГОДИНИ

**ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ: РЕДОВНА / САМОСТОЯТЕЛНА
ЗАДОЧНА**

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

1. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА

Настоящата квалификационна характеристика определя професионалното предназначение на завършилия образователно-научна степен „доктор” в професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието.

Съобразно чл. 6. (1) на Закона за развитие на академичния състав в Република България за образователно-научната степен „доктор”, може да кандидатства лице с образователно-квалификационна степен „магистър“. Проверката на подготовката на кандидатите за докторанти от непедagogически професионални направления се гарантира чрез конспект за изпит. Той се изготвя от научното звено, което предлага докторантурата и се одобрява от ФС. Право на редовно и задочно обучение в съответната образователно-научна степен по настоящия учебен план има магистър, който е положил успешно конкурсните изпити с оценка не по-ниска от Мн. добър (5.00). Кандидатите за докторанти в самостоятелна форма на подготовка не полагат конкурсен изпит, но представят в научно звено, отговарящо за професионалното направление разработена научна теза и извършена изследователска работа обхващаща най-малко половината от необходимото проучване съобразно спецификата на изборния от тях предмет на изследване.

Учебният план е типов и той очертава рамката за обучение, както и дейностите, които е необходимо да бъдат извършени за достигане до апробация и защита на дисертационен труд в областта на теорията и управлението на образованието.

Докторантската програма в професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието е необходима за подготовка на изследователи, които могат да извършват:

- Научноизследователска дейност в областта на теорията и управлението на образованието.
- Научно-преподавателска дейност в областта на управлението на образованието, включително и във висшите училища.
- Управленска и експертна дейност в системата на социално-педагогическите, държавни и частни институции, държавната администрация, масмедииите, неправителствените организации.

- Консултативна дейност в сферата на системата от образователни изследвания и образователни услуги в обществената практика.

2. ЦЕЛИ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА

Докторантът в професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието трябва да придобие: богата професионална култура и умения в областта на научната комуникация; висока степен на развитие на научно-изследователски способности и когнитивно мислене; лична информационна осведоменост и установени професионални контакти с български и чуждестранни учени.

Обучението на докторанта, както и изследователската и педагогическа дейност включени в неговия план е необходимо да осигуряват придобиването на професионални качества и компетенции за:

- подбор, сравняване, анализ и качествена оценка на изследвания в областта на методологията и инструментариума на управлението на образованието;
- успешно изграждане на концепция и осъществяване на изследвания съобразени с изискванията на научното изследване в областта на науките за образованието;
- ефективно използване на инструментариума на научно-педагогическите и специализираните изследвания в областта на мениджмънта на социално-педагогическите институции;
- интерпретация на научни тези от теориите за управление и внедряването им в образователната практика;
- използване на чужд език и информационни технологии в процеса на работа;
- работа в научно-изследователски екипи;
- адаптивност и конкурентноспособност на пазара на образователни услуги.

3. ОБЩА КВАЛИФИКАЦИЯ И СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

В процеса на своето обучение, изследователска и педагогическа дейност докторантът в професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието се подготвя за:

- самостоятелна научноизследователска дейност в областта на теорията и управлението на образованието;
- научно-преподавателска работа във висшите училища и центровете за квалификация на педагогически кадри по учебни дисциплини, проекти и дейности, свързани с теорията и управлението на образованието;
- перманентно обогатяване и усъвършенстване на образователните практики чрез разпространяване и внедряване на резултати от собствени изследвания върху механизмите на управлението им;
- управленческа дейност в образователната система изискваща богати наблюдения и сравнителни анализи на съвременни подходи и нови методи в технологиите на управление;
- експертна и консултативна дейност при проектиране и осъществяване на проекти и дейности усъвършенстващи управлението на образователната система на различни нива.

4. УСВОЕНИ ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНАТА КВАЛИФИКАЦИОННА РАМКА

4.1 Знания (теоретически и/или фактологически)

- притежава и използва специализирани и систематизирани знания за извършване на критичен анализ и за синтезиране на нови идеи в областта на науките за управление за образованието;
- владее методите на научните изследвания в областта на теорията и управлението на образованието;
- притежава способност за разширяване и изменяне на съществуващите знания в областта на образователния мениджмънт, както и на нейните взаимодействия с гранични научни области;
- притежава знания с най-висока степен на сложност и извършва оригинални изследвания в областта на теориите и практиките за управление на образованието;
- представя знания и разбиране на най-високо равнище, не само в областта на теориите и технологиите за управление на образованието, но и в близки научни области;
- демонстрира и изразява знания чрез степента на сложност на проведените, разбрани и обосновани научни изследвания в областта на образователния мениджмънт.

4.2. Умения (познавателни и/или практически)

- притежава умения да създава и ръководи мрежи или екипи, да разпределя времето и да управлява човешки и финансови ресурси, да решава комплексни проблеми чрез нови технологични методи и инструменти от областта на образователния мениджмънт;
- бързо намира, извлича, подрежда, синтезира и оценява необходимата информация от различни печатни и онлайн базирани източници;
- притежава умения да решава и преодолява критични проблеми в областта на проучването и/или нововъведенията, да подобрява стандартните модели и подходи, да развива иновативни решения чрез комбиниране на различни оригинални стратегии и технологии, да управлява несполучливите опити и да продължава напред, да подобрява стандартните модели и подходи при работа в областта на управлението на образователните институции и тяхната система на различни равнища на управление;
- владее методи и средства да предвижда промените и проблемите, да се абстрахира от средата и да мисли иновативно, да разработва и поставя рационален план, за да донесе нови идеи за плодотворен край, да усвоява бързо нови качества и умения, да предвижда технологичното и творческо развитие, да пише и представя научни и технически документи (научни статии, резюмета, доклади, фигури, графики и др.); да комуникира чрез различни медии пред различна аудитория по теми свързани с управлението на образованието у нас и в чужбина;
- притежава умения като издръжливост, предприемчивост, твърдост, възискателност, приспособимост и интелектуална гъвкавост.

4.3. Самостоятелност и отговорност

Завършилият докторантската програма по управление на образованието е в състояние да:

- създава и интерпретира нови знания чрез собствени изследвания или друга научна дейност в областта на управлението на образованието на равнище отделна образователна институция и система като цяло;
- чрез постигнатите нови знания демонстрира умения за разширяване на обхвата на досега познатата научна област и преценява необходимостта от актуални публикации в нея;
- притежава способност за самооценка на постиженията на изследователския труд;

- проявява критичност и висока чувствителност по отношение на защитата на авторското право и всякакви форми на плагиатство;
- притежава способности да проектира и реализира съвременен изследователски процес с помощта на модерни изследователски методи и методики, които осигуряват научна достоверност и стабилност, но дават и възможности за развитие и усъвършенстване както на теорията, а така също и на образователната практика.

4.4. Компетентност за учене

Показва капацитет за систематично придобиване и разбиране на значително количество знания от най-съвременните научни постижения и от областта на професионалната управленска практика в образователната сфера.

4.5. Комуникативни и социални компетентности

- има изграден научен стил на представяне при устни и писмени изяви на продукти от своята творческа дейност;
- владее академичните стандарти за подготовка на различни видове продукти на научно-теоретичната и изследователската си дейност;
- притежава качества на учен и владее преносими умения, изискващи проявяване на висока лична отговорност, самостоятелна инициативност в сложни и непредвидими обстоятелства, както и в професионална или еквивалентна среда;
- демонстрира общи способности да концептуализира, проектира и изпълнява научни и образователни проекти за генериране на нови знания, прилагане или разбиране на най-модерните достижения, както и да адаптира проектния дизайн към непредвидено възникващи обстоятелства в областта на образователните дейности;
- пълноценно общува (устно и писмено) на някои от най-разпространените европейски езици и може да участва пълноценно в научни форуми у нас и в чужбина.

4.6. Професионални компетентности

- притежава способности да провежда изследванията в областта на управлението на образованието на все по-сложни равнища, като допринася за развитието на нови модели, идеи, подходи, технологии и техники;
- притежава познания и умения за организира и провежда научни изследвания и сложни академични проучвания в областта на теорията и управлението на образованието;
- дава научно обосновани мнения, оценки и становища по сложни въпроси в областта на управлението на образованието;
- представя идеите и заключенията си ясно, аргументирано и ефективно пред различни аудитории от специалисти и неспециалисти.

5. СФЕРИ НА ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ

Завършилият магистърската програма „Управление на образованието“ може да се реализира като изследовател и преподавател в областта на професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието във висши училища и изследователски организации и звена.

Освен това може да заема съобразно действащите изисквания за кариерно развитие редица длъжности в системата на средното образование като управител на детско заведение; директор на училище, детска градина, център за подкрепа за личностно развитие; експерт в РУО и МОН на позиции, предполагащи изследователски и аналитични дейности; специалист по качеството в образованието, консултант по управление на образованието; организатор на обучение в системата на непрекъснатото образование и продължаващото обучение. Може да участва като експерт в национални и международни проекти в областта на образователния мениджмънт.

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНИЯ ПЛАН

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ	Форма на подготовка и реализация			Форма на признаване
		КРЕДИТИ	ХОРАРИУМ	лекции, семинари, лабораторни упражнения, самостоятелна подготовка, консултации, участие, друго	изпит, текуща оценка, събеседване, сертификат, отчет, протокол, заверка, друго
I. ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ					
1.	Философия и методология на научните изследвания	9	270	15 л, 45 с, 210 сп	изпит
2.	Образователен мениджмънт	9	270	15 л, 45 с, 210 сп	изпит
3.	Специализиран чужд език (български език за обучаваните чужди докторанти)	4	120	60 у, 60 сп	изпит
4.	Разработване и управление на проекти	3	90	15 л, 75 сп	изпит
5.	Избираема дисциплина I	9	270	30 л, 30 с, 210 сп	изпит
6.	Избираема дисциплина II	9	270	30 л, 30 с, 210 сп	изпит
ОБЩО :		43	1290		
II. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ					
1.	Разработване и представяне на научен тезис	9	270	270 сп	защита
2.	Обсъждане на проект за дисертация – първи етап. Представяне на концепция и инструментариум за изследване	15	450	450 сп	защита
3.	Обсъждане на проект за дисертация – втори етап.	10	300	300 сп	защита
4.	Изследователска дейност – изготвяне и публикуване на студия, статия или научно съобщение. Участие в научно-изследователски екипи и проекти.	7	210	210 сп	обсъждане
5.	Обсъждане на резултати от научно-изследователската дейност по дисертационния труд.	12	360	360 сп	защита
6.	Изготвяне и публикуване на самостоятелна студия, статия или научно съобщение.	9	270	270 сп	обсъждане
7.	Редактиране и комплектоване на анализи, изследвания, резултати и изводи по дисертационния труд в обща структура	15	450	450 сп	защита
8.	Обсъждане на изводите и приносите на дисертационния труд в научно звено	10	350	350 сп	защита
9.	Въвеждане в процедурите по защита на дисертационния труд. Подготовка за защита.	5	100	100 сп	защита
10.	Завършване на дисертационния труд. Подготовка на апробацията. Апробация.	30	900	900 сп	защита
ОБЩО :		122	3660		
III. ПЕДАГОГИЧЕСКА ДЕЙНОСТ					
1.	Педагогическа дейност - водене на семинарни занятия или хоспитиране.	15	450	450 сп	обсъждане
ОБЩО :		15	450		
IV. ДРУГИ					

1.	Напр. Участие в катедрени заседания; в работата на катедрени, факултетски и университетски комисии и други академични дейности				
2.					
3.					
ОБЩО :					
ОБЩО (за цялата продължителност на обучението):		180	5400		
ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ					
1.	Стратегически мениджмънт	9	270	30 л, 30 с, 215 сп	изпит
2.	Иновационен мениджмънт	9	270	30 л, 30 с, 210 сп	изпит
3.	Управление на човешките ресурси в образованието	9	270	30 л, 30 с, 210 сп	изпит
4.	Училищно законодателство и администрация	9	270	30 л, 30 с, 210 сп	изпит
5.	Образователен маркетинг и ПР	9	270	30 л, 30 с, 210 сп	изпит
6.	Организационна култура, лидерство и мениджмънт в образованието	9	270	30 л, 30 с, 210 сп	изпит

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ ПО УЧЕБЕН ПЛАН

ФИЛОСОФИЯ И МЕТОДОЛОГИЯ НА НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ

ECTS кредити: 9

Форма на оценяване: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра: „Социална педагогика“

Катедра: „Предучилищна и начална училищна педагогика“

Факултет: Факултет по педагогика

Лектори:

Доц. д-р Веска Гювийска

Доц. д-р Ицка Дерижан

Анотация:

Целта на обучението по дисциплината „Философия и методология на научните изследвания“ е да въведе докторантите във философията на науката и да им даде базисни познания за методологията и методите на научните изследвания.

Специфичните цели на курса са свързани от една страна със запознаване с историческото развитие на философските концепции свързани с науката, а от друга да ги въведе в методологията на научните изследвания. Акцентът пада върху изясняването на характеристиките на научното изследване, същността на количествените и качествените изследвания и процедурите за тяхното провеждане. Задълбочават се познанията за математико-статистическата обработка на данни от емпирични изследвания и за качествен педагогически анализ на получените резултати.

Този курс е много важен за докторантите, защото им дава познания и умения за провеждане на научно обосновани проучвания и коректен анализ на резултатите от тях.

Изпитът е събеседване, в което се представя концепцията на дисертационния труд пречупена през новопридобитите познания в областта на философията и методологията на научните изследвания.

ОБРАЗОВАТЕЛЕН МЕНИДЖМЪНТ

ECTS кредити: 9

Форма на оценяване: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра: „Управление на образованието и специална педагогика“

Факултет: Факултет по педагогика

Лектор: проф. д-р Янка Тоцева

Хорариум: 60 аз / 210 сп

Статут на дисциплината: задължителна

Вид на изпита: писмен и устно събеседване

Анотация:

Целта на обучението по дисциплината „Образователен мениджмънт“ е да въведе докторантите в съвременните теми и проблеми на науката за управление на образованието.

Реализирането на тази цел се конкретизира в следните **задачи**:

- Да се усвоят познания за многообразието от организационни структури, в които се прилагат принципи, закономерности и управленски технологии, изведени от науката;
- Да се запознаят със същността на стратегическия и иновационния мениджмънт;
- Да се формират умения за анализ на различни подходи към управлението в образователната сфера;
- Да се формират умения за анализ на функциите на управлението на различните му нива;
- Да се изгради представа за мениджмънт на качеството на образование и тенденциите в самооценяването и оценяването на ефективността на функционирането и управлението на образователните институции.

Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху материала, съгласно предварително предложения конспект, а в последвалото събеседване се търси връзката между общата теория на образователния мениджмънт и избраната от докторанта тема за дисертационна разработка.

СПЕЦИАЛИЗИРАН ЧУЖД ЕЗИК (АНГЛИЙСКИ ЕЗИК)

ECTS кредити: 4.0

Форма на оценяване: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра: „Германистика и романистика“

Факултет: Филологически факултет

Лектор: доц. д-р Дафина Костадинова

Хорариум: 60 аз / 60 сп

Статут на дисциплината: задължителна

Вид на изпита: писмен / събеседване

Анотация:

Съгласно решение № 21 от 04.09.2013 г. на Академичния съвет курсът по английски език е задължителен за всички докторанти през първата година на обучението им, които се обучават по различни докторантските програми във всички факултети на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Курсът е интензивен и предполага обучение в рамките на 6 часа дневно. Той се провежда (обикновено всяка година в първия месец след приключване на летния семестър) и времетраенето му може да варира в зависимост от формирането на групите по нива на езикова компетентност. Нивото на компетентност се определя чрез предварителен входен тест, на базата на който участниците се разпределят по нива –

начинаещи, средно напреднали и напреднали, отговарящи на нивата A1, A2 - B1 и B2 – C1 по Европейската езикова рамка.

Курсът цели практическа подготовка на студентите по английски език, като фокусът е върху усвояване на основни знания по лексика и граматика при по-ниските нива и усъвършенстването и разширяването на знанията и повишаване на нивото на владеене на езика в по-високите нива.

Обучението се базира на интегративен подход, при който придобиването на нови за докторантите знания и умения е основано на развиването на четирите основни видове умения: четене, писане, слушане и говорене. Специален акцент се поставя върху изграждането на уменията за говорене и слушане, както и върху усвояването на основни принципи на изграждането на академичен текст на английски език, както и на уменията за изготвяне на презентации, автобиография, абстракт и статия на английски език. Курсът по английски език за докторанти задължително съдържа следните модули: практическа граматика, лексика, писмени упражнения, четене и слушане с разбиране и разговор. В зависимост от конкретните нужди на обучаемите от различните факултети и специалности се въвежда и специализирана за областта лексика както и упражнения по специализиран и общ превод.

РАЗРАБОТВАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ

ECTS кредити: 3

Форма на оценяване: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Лектор: проф. д-р Албена Вуцова

Анотация:

Целта на обучението по дисциплината „Разработване и управление на проекти“ е да подготви висококвалифицирани специалисти да усвоят умения да разработват и управляват проекти на национално и трансевропейско ниво.

Специфичните цели на курса са следните:

- Да се дадат базови знания и умения по това как се подготвя и управлява проект;
- Да се обогатят знанията за същността и основните характеристики на управлението на проекти и управлението на проектни екипи;
- Да се предоставят добри практики за вземане на стратегически и тактически управленчески решения свързани с управлението на проекти.

Докторантите, които се обучават в този курс, ще придобият след завършването му необходимата компетентност да разработят проект, дизайн на проект е различни области, да участват в управлението на даден проект и да го доведат до реализация. Придобитите знания имат важно значение, тъй като развитието на различни видове икономически направления ще се извършва на проектно-програмна основа.

Прилаганият курс е в съответствие с мисията и концепцията на университета за предоставяне на модерни и актуални знания; Обемът на курса е съобразен с предвидените кредити, както и квалификационната характеристика на специалността. Постигането на целите на курса ще се контролира с провеждането на изходен тест.

ПРОФ. Д-Р ПЕЛАГИЯ ТЕРЗИЙСКА

Ръководител на катедра „Управление на образованието и специална педагогика“